



---

## SPREJETA BESEDILA

---

### P8\_TA(2015)0252

#### **Pogajanja o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb (TTIP)**

**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. julija 2015 s priporočili Evropskega parlamenta Evropski komisiji glede pogajanj o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb (TTIP) (2014/2228(INI))**

*Evropski parlament,*

- ob upoštevanju smernic EU za pogajanja o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb (TTIP) med EU in ZDA, ki jih je Svet sprejel 14. junija 2013<sup>1</sup>, 9. oktobra 2014 pa je preklical njihovo tajnost in jih objavil,
- ob upoštevanju členov od 168 do 191 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), predvsem previdnostnega načela iz člena 191(2),
- ob upoštevanju skupne izjave z vrhovnega srečanja EU-ZDA 26. marca 2014<sup>2</sup>,
- ob upoštevanju skupne izjave komisarke Cecilie Malmström in predstavnika ZDA za trgovino Michaela Fromana z dne 20. marca 2015 o izključitvi javnih storitev iz trgovinskih sporazumov med EU in ZDA,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. marca 2015 o sporazumu TTIP,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 21. novembra 2014 o sporazumu TTIP<sup>3</sup>,
- ob upoštevanju skupne izjave, ki so jo 16. novembra 2014 po srečanju ob robu vrha G20 v Brisbanu v Avstraliji podali predsednik ZDA Barack Obama, predsednik Komisije Jean-Claude Juncker, predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy, predsednik vlade Združenega kraljestva David Cameron, nemška predsednica vlade Angela Merkel, francoski predsednik François Hollande, italijanski predsednik vlade Matteo Renzi in španski predsednik vlade Mariano Rajoy<sup>4</sup>,

---

<sup>1</sup> <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11103-2013-DCL-1/sl/pdf>

<sup>2</sup> [http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms\\_Data/docs/pressdata/en/ec/141920.pdf](http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/141920.pdf) (EN)

<sup>3</sup> [http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms\\_data/docs/pressdata/EN/foraff/145906.pdf](http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/145906.pdf)

<sup>4</sup> [http://europa.eu/rapid/press-release\\_STATEMENT-14-1820\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-14-1820_en.htm) (EN)

- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 26. in 27. junija 2014<sup>1</sup>,
- ob upoštevanju političnih smernic predsednika Junckerja z dne 15. julija 2014, namenjenih prihodnji Komisiji, z naslovom „Nov začetek za Evropo: moj načrt za delovna mesta, rast, pravičnost in demokratične spremembe“<sup>2</sup>,
- ob upoštevanju sporočila Komisije kolegiju Komisije z dne 25. novembra 2014 o preglednosti v pogajanjih o TTIP (C(2014)9052)<sup>3</sup> ter sklepov Komisije z dne 25. novembra 2014 o objavi informacij o sestankih med člani Komisije in organizacijami samozaposlenih (C(2014)9051) in o objavi informacij o sestankih med generalnimi direktorji Komisije in organizacijami samozaposlenih (C(2014)9048), sodb in mnenj Sodišča Evropske unije (C-350/12 P, 2/13, 1/09) o dostopu do dokumentov institucij in sklepa evropske varuhinje človekovih pravic z dne 6. januarja 2015 o zaključku preiskave na lastno pobudo (OI/10/2014/RA) o ravnanju Evropske komisije v zvezi z zahtevki za informacije in dostop do dokumentov (preglednost),
- ob upoštevanju skupne izjave Energetskega sveta EU-ZDA z dne 3. decembra 2014<sup>4</sup>,
- ob upoštevanju celostnega pristopa EU na področju varnosti hrane („od vil do vilic“) iz leta 2004<sup>5</sup>,
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 13. januarja 2015 o spletnem javnem posvetovanju o zaščiti vlagateljev in reševanju sporov med vlagatelji in državo v sporazumu TTIP (SWD(2015)0003),
- ob upoštevanju besedilnih predlogov EU, vloženih za razpravo z ZDA v krogih pogajanj o sporazumu TTIP, zlasti tistih, katerim je bila odstranjena oznaka tajnosti in jih je objavila Komisija, med drugim dokumentov o stališču EU z naslovi „Regulativna vprašanja TTIP – strojna industrija“<sup>6</sup>, „Testni primer o funkcionalni enakovrednosti: predlagana metodologija za regulativno enakovrednost avtomobilske industrije“<sup>7</sup> in „Poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju/delo in okolje: dokument EU o ključnih vprašanjih in elementih za določbe v TTIP“<sup>8</sup>, pa tudi besedilnih predlogov o tehničnih ovirah v trgovini<sup>9</sup>, sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih<sup>10</sup>, carini in spodbujanju trgovine<sup>11</sup>, malih in srednjih podjetjih<sup>12</sup>, morebitnih določbah o konkurenci<sup>13</sup>, morebitnih določbah o državnih podjetjih in podjetjih, ki imajo posebne ali izključne pravice ali privilegije<sup>14</sup>, morebitnih določbah o subvencijah<sup>1</sup>, reševanju sporov<sup>2</sup> in

---

<sup>1</sup> <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-79-2014-INIT/sl/pdf>

<sup>2</sup> [http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg\\_sl.pdf](http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_sl.pdf)

<sup>3</sup> [http://ec.europa.eu/news/2014/docs/c\\_2014\\_9052\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/news/2014/docs/c_2014_9052_en.pdf)

<sup>4</sup> [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-2341\\_sl.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2341_sl.htm)

<sup>5</sup> [http://ec.europa.eu/dgs/health\\_consumer/information\\_sources/docs/from\\_farm\\_to\\_fork\\_2004\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/information_sources/docs/from_farm_to_fork_2004_en.pdf)

<sup>6</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153022.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153022.pdf)

<sup>7</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153023.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153023.pdf)

<sup>8</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153024.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153024.pdf)

<sup>9</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153025.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153025.pdf)

<sup>10</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153026.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153026.pdf)

<sup>11</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153027.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153027.pdf)

<sup>12</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153028.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153028.pdf)

<sup>13</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153029.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153029.pdf)

<sup>14</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153030.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153030.pdf)

izhodiščnih določbah o regulativnem sodelovanju<sup>3</sup>,

- ob upoštevanju mnenja Odbora regij o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb (ECOS-V-063), sprejetega na 110. plenarnem zasedanju (11.–13. februarja 2015), in mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 4. junija 2014 z naslovom „Čezatlantski trgovinski odnosi in stališče EESO do okrepljenega sodelovanja in morebitnega sporazuma o prosti trgovini med EU in ZDA“,
  - ob upoštevanju končnega poročila o metodologiji in vsebini ocenjevanja z dne 28. aprila 2014, ki ga je za Komisijo pripravilo podjetje ECORYS, z naslovom „Ocena učinka na vzdržnost trgovine v podporo pogajanjem o celovitem sporazumu o trgovini in naložbah med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike“<sup>4</sup>,
  - ob upoštevanju poročila Komisije o ovirah za trgovino in naložbe za leto 2015 (COM(2015)0127)<sup>5</sup>,
  - ob upoštevanju dokumenta z naslovom „Podrobno ovrednotenje ocene učinka čezatlantskega partnerstva na področju trgovine in naložb med EU in ZDA, ki jo je pripravila Evropska komisija“, ki ga je aprila 2014 za Parlament objavil CEPS,
  - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij, zlasti z dne 23. oktobra 2012 o trgovinskih in gospodarskih odnosih z Združenimi državami<sup>6</sup>, z dne 23. maja 2013 o pogajanjih EU z Združenimi državami Amerike o trgovini in naložbah<sup>7</sup> ter z dne 15. januarja 2015 o letnem poročilu o dejavnostih Evropskega varuha človekovih pravic za leto 2013<sup>8</sup>,
  - ob upoštevanju členov 108(4) in 52 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za mednarodno trgovino in mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za ekonomske in monetarne zadeve, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov, Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za pravne zadeve, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, Odbora za ustavne zadeve, Odbora za peticije (A8-0175/2015),
- A. ker sta izvoz na osnovi trgovine in rast na osnovi naložb glavni gonili zaposlovanja in gospodarske rasti, ki ne zahtevata vladnih naložb;
- B. ker je BDP Unije močno odvisen od trgovine in izvoza, ker ima koristi od trgovine in naložb, podrejenih pravilom, in ker bi ambiciozen in uravnotežen sporazum z ZDA moral prispevati k ponovni industrializaciji Evrope in izpolnitvi cilja za leto 2020 glede povečanja odstotka BDP EU, ki ga ustvari industrija, s 15 % na 20 %; ker bi lahko

---

<sup>1</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153031.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153031.pdf)

<sup>2</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc\\_153032.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153032.pdf)

<sup>3</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/february/tradoc\\_153120.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/february/tradoc_153120.pdf)

<sup>4</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/may/tradoc\\_152512.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/may/tradoc_152512.pdf)

<sup>5</sup> [http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/march/tradoc\\_153259.pdf](http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/march/tradoc_153259.pdf)

<sup>6</sup> UL C 68 E, 7.3.2014, str. 53.

<sup>7</sup> Sprejeta besedila, P7\_TA(2013)0227.

<sup>8</sup> Sprejeta besedila, P8\_TA(2015)0009.

sporazum ustvaril priložnosti zlasti za mala in srednja podjetja, mikropodjetja (v skladu z opredelitvijo iz priporočila Komisije 2003/361/ES), grozde in podjetniške mreže, ki jih netarifne ovire nesorazmerno bolj prizadenejo kot večja podjetja, saj slednjim ekonomija obsega omogoča lažji dostop do trgov na obeh straneh Atlantika; ker ima sporazum med največjima gospodarskima blokoma na svetu potencial za oblikovanje standardov, norm in pravil, ki bodo sprejeti na svetovni ravni, ki bodo koristili tudi tretjim državam in bodo preprečili še večjo razdrobljenost svetovne trgovine; ker bodo v primeru, da sporazum ne bo sprejet, to vlogo prevzele tretje države, ki imajo drugačne standarde in vrednote;

- C. ker je devet držav članic Evropske unije že podpisalo bilateralne sporazume z ZDA, ki bodo lahko zgled dobre prakse pri sklenitvi sporazuma TTIP, da bo mogoče v slednjem preprosteje odpraviti ovire, na katere so te države članice naleteli;
- D. ker nedavne krize na mejah EU in svetovni dogodki pričajo o tem, da je treba vlagati v svetovni red in sistem, temelječ na pravilih in vrednotah;
- E. ker je zaradi vse večje medsebojne povezanosti svetovnih trgov bistveno, da oblikovalci politik določijo način, kako bodo ti trgi vzajemno delovali, in slednjega spodbujajo; in ker so ustrezna trgovinska pravila in odprava nepotrebnih ovir bistveni za ustvarjanje dodane vrednosti ob sočasnem vzdrževanju in razvoju trdne, konkurenčne in raznolike industrijske baze v Evropi;
- F. ker so poskusi EU, da bi se soočila z izzivi podnebnih sprememb, zaščite okolja in varstva potrošnikov, povzročili visoke regulativne stroške za podjetja EU, kar utegne poleg dragih energentov in elektrike – če ta problem v sporazumu TTIP ne bo rešen – pospešiti delokalizacijo, deindustrializacijo in izgubo delovnih mest, s tem pa ogroziti ponovno industrializacijo in zaposlovanje v EU, kar pomeni, da ne bodo uresničeni prav tisti politični cilji, ki jih EU skuša doseči s predpisi;
- G. ker bi dobro zasnovan trgovinski sporazum lahko pomagal pri izkoriščanju priložnosti, ki jih ponuja globalizacija; ker se trden in ambiciozen sporazum ne bi smel zgolj osredotočati na zmanjšanje carinskih tarif in netarifnih ovir, ampak bi moral biti tudi orodje za zaščito delavcev, potrošnikov in okolja; ker je tak trgovinski sporazum priložnost za vzpostavitev okvira s poostrojitvijo pravil v skladu z našimi skupnimi vrednotami, da bi preprečili socialni in okoljski damping in poskrbeli za visoko raven varstva potrošnikov v skladu s skupnim ciljem neovirane in poštene konkurence,
- H. ker bi bilo treba kljub dejstvu, da so skupni visoki standardi v interesu potrošnikov, poudariti, da je njihovo približevanje smiselno tudi za podjetja, saj se višji stroški, ki izhajajo iz višjih standardov, izravnavajo z večjimi ekonomijami obsega na potencialnem trgu z 850 milijoni potrošnikov;
- I. ker so prejšnji trgovinski sporazumi prinesli precejšnje koristi za evropsko gospodarstvo, vendar je težko oceniti dejanski učinek sporazuma TTIP na gospodarstvu EU in ZDA ter napovedovati, dokler pogajanja še trajajo, ugotovitve iz študij pa si nasprotujejo; ker TTIP sam ne bo rešil dolgotrajnih strukturnih gospodarskih težav v EU in odpravil njihovih vzrokov, temveč bi ga bilo treba razumeti kot del širše evropske strategije za ustvarjanje delovnih mest in rasti, pričakovanja v zvezi z njim pa bi morala biti sorazmerna z ambicioznostjo ciljev, opredeljenih na pogajanjih;

- J. ker so posledice ruskega embarga jasno pokazale, da ima kmetijstvo še vedno geopolitično vlogo, da je dostop do različnih kmetijskih trgov pomemben in da potrebujemo trdno in strateško trgovinsko partnerstvo z zanesljivimi trgovinskimi partnerji;
- K. ker je za evropsko kmetijstvo pomembno, da se sklene vzajemno koristen trgovinski sporazum z ZDA, s katerim bo Evropa izboljšala svoj položaj ključnega akterja na svetovnem trgu, ne da bi pri tem ogrozila sedanje kakovostne standarde evropskih kmetijskih proizvodov in njihove prihodnje izboljšave, ob tem pa ohranila evropski kmetijski model ter zagotovila njegovo gospodarsko in družbeno izvedljivost;
- L. ker trgovina in naložbeni tokovi niso sami sebi namen in ker so blaginja navadnih državljanov, delavcev in potrošnikov ter boljše priložnosti za podjetja kot gonila rasti in zaposlovanja referenčna vrednost za trgovinski sporazum; ker bi moral biti sporazum TTIP model za dobre trgovinske sporazume, ki izpolnjujejo te zahteve, da bo služil kot zgled za prihodnja pogajanja z drugimi trgovinskimi partnerji;
- M. ker je pri pogajanjih potrebna določena zaupnost, da se lahko doseže kakovosten izid, vendar zaradi omejene preglednosti pri teh pogajanjih v preteklosti ni bilo dovolj demokratičnega nadzora nad pogajalskim procesom;
- N. ker je predsednik Juncker v svojih političnih smernicah jasno zapisal, da želi uravnotežen in razumen trgovinski sporazum z Združenimi državami in da lahko EU in ZDA naredijo še veliko več za vzajemno priznanje proizvodnih standardov ali pripravo čezatlantskih standardov, vendar EU ne bo žrtvovala svojih standardov na področju varnosti (hrane), zdravja, zdravja živali, socialne varnosti, varstva okolja in podatkov ali kulturne raznolikosti; opozoril pa je tudi, da se o varnosti hrane, ki jo uživamo, varstvu osebnih podatkov Evropejcev in storitvah splošnega pomena ni mogoče pogajati, razen če je cilj teh pogajanj višja raven zaščite;
- O. ker je pomembno zagotoviti zadovoljiv zaključek pogajanj o varnem pristanu in krovnem sporazumu o varstvu podatkov;
- P. ker je predsednik Juncker v svojih političnih smernicah tudi jasno navedel, da ne bo sprejel, da se jurisdikcija sodišč v državah članicah EU omeji s posebnimi ureditvami za spore z vlagatelji; ker tri evropske institucije zdaj, ko so na voljo rezultati javnega posvetovanja o zaščiti naložb in reševanju sporov med vlagatelji in državo v TTIP, na osnovi kritičnih in konstruktivnih prispevkov same in v medsebojnem sodelovanju ter v stikih s civilno družbo in podjetniškim sektorjem preučujejo, kako bi najbolje zaščitili naložbe in enakopravno obravnavali vlagatelje, ne da bi pri tem žrtvovali pravico držav do urejanja s predpisi;
- Q. ker Parlament v celoti podpira tako odločitev Sveta o preklicu tajnosti pogajalskih smernic kot pobudo Komisije za preglednost; ker se je med razgredo javno razpravo o TTIP v Evropi pokazalo, da morajo biti pogajanja o tem sporazumu bolj transparentna in vključujoča, da morajo upoštevati pomisleke evropskih državljanov in da je treba o njihovih rezultatih obveščati širšo javnost;
- R. ker pogovori med ZDA in EU potekajo od julija 2013, vendar doslej še ni bil dosežen dogovor o skupnem besedilu, zato je to pravi trenutek za premislek o sedanji situaciji;

- S. ker bo TTIP po pričakovanjih mešan sporazum, ki ga bodo morali ratificirati Evropski parlament in vseh 28 držav članic EU;
1. je prepričan, da sta EU in ZDA ključna strateška partnerja; poudarja, da je čezatlantsko partnerstvo na področju trgovine in naložb (TTIP) najpomembnejši trenutni projekt EU-ZDA in bi moralo dati nov zagon čezatlantskemu partnerstvu kot celoti, kar presega trgovinske vidike; poudarja, da bo imela uspešna sklenitev tega sporazuma velik geopolitični pomen;
  2. naslovi naslednja priporočila na Komisijo:
    - (a) v zvezi s področjem uporabe in širšim okvirom:
      - (i) zagotovi naj, da bodo transparentna pogajanja o TTIP vodila k celovitemu, ambicioznemu in uravnoveženemu sporazumu o trgovini in naložbah, ki bo temeljil na visokih standardih, spodbujal trajnostno rast s koristmi za vse države članice ter vzajemnimi in obojestranskimi koristmi za partnerici, podpiral ustvarjanje delovnih mest visoke kakovosti za evropske državljane, neposredno koristil evropskim potrošnikom, povečal mednarodno konkurenčnost in zagotovil nove priložnosti za podjetja EU, zlasti mala in srednja; vsebina in izvajanje sporazuma sta pomembnejša od hitrosti pogajanj;
      - (ii) poudari naj, da pogajanja o TTIP zadevajo tri glavna področja – občutno izboljšanje vzajemnega dostopa do trga (za blago, storitve, naložbe in javna naročila na vseh vladnih ravneh), zmanjšanje netarifnih ovir in večjo usklajenost regulativnih ureditev ter pripravo skupnih pravil za obravnavanje skupnih izzivov in priložnosti svetovne trgovine – in da so vsa ta področja enako pomembna kot sestavine celovitega svežnja; sporazum TTIP bi moral biti ambiciozen in zavezujoč na vseh vladnih ravneh na obeh straneh Atlantika, voditi bi moral k pristni odprtosti trga na vzajemni osnovi in spodbujanju trgovine, posebno pozornost pa bi moral nameniti strukturnim ukrepom za doseganje tesnejšega čezatlantskega sodelovanja ob spoštovanju regulativnih standardov in varstva potrošnikov ter preprečevanju socialnega, javnofinančnega in okoljskega dampinga;
      - (iii) upošteva naj strateški pomen gospodarskih odnosov med EU in ZDA nasploh ter še posebej sporazuma TTIP, med drugim kot priložnosti za spodbujanje načel in vrednot, ki so vpete v okvir, temelječ na pravilih, in ki si jih EU in ZDA delijo in cenijo, in za pripravo skupnih pristopov in vizije glede svetovne trgovine, naložb in trgovinskih vprašanj, kot so visoki standardi, norme in predpisi, da bi oblikovali širšo čezatlantsko vizijo in skupen niz strateških ciljev; upošteva naj tudi, da je TTIP zaradi velikosti čezatlantskega trga priložnost za oblikovanje in ureditev mednarodne trgovine, da bosta lahko oba bloka cvetela v medsebojno povezanem svetu;
      - (iv) zlasti zaradi nedavnega pozitivnega razvoja v Svetovni trgovinski organizaciji (STO) naj zagotovi, da bo sporazum z ZDA služil kot vmesni korak za širša trgovinska pogajanja in da ne bo pogojeval procesa v STO ali mu nasprotoval; bilateralni in plurilateralni trgovinski sporazumi bi morali v splošnem veljati za drugo najboljšo možnost in ne bi smeli preprečevati

prizadevanj za pomembne izboljšave na multilateralni ravni; TTIP mora omogočiti sinergije z drugimi trgovinskimi sporazumi, o katerih trenutno potekajo pogajanja;

- (v) upošteva naj, da je v skladu s PDEU trgovinska politika EU sestavni del zunanjega delovanja Unije nasploh, zato naj oceni posledice dokončnega sporazuma in se zaveda tako priložnosti, kot je lažji dostop do trga zaradi skupnih čezatlantskih standardov, kot tveganj, na primer preusmeritve trgovine iz držav v razvoju zaradi izgube tarifnih preferencialov;
  - (vi) poskrbi naj, da bo sporazum z vključitvijo pravno zavezujoče in odložilne klavzule o človekovih pravicah kot standardnega dela vseh trgovinskih sporazumov EU s tretjimi državami zagotavljal popolno spoštovanje standardov EU na področju temeljnih pravic;
- (b) glede dostopa do trga:
- (i) zagotovi naj, da bodo ponudbe za dostop do trga na različnih področjih vzajemne in enako ambiciozne in da bodo izpolnjevale pričakovanja obeh strani, pri čemer bodo različni predlogi na teh področjih uravnoteženi;
  - (ii) prizadeva naj si za odpravo vseh carinskih tarif ob upoštevanju dejstva, da je na obeh straneh vrsta občutljivih kmetijskih in industrijskih proizvodov, pri katerih se bo treba v pogajalskem procesu dogovoriti o izčrpnih seznamih; za najbolj občutljive proizvode naj predvidi ustrezna prehodna obdobja in kvote, v redkih primerih pa izključitev, ob upoštevanju, da so stroški proizvodnje teh izdelkov v EU zaradi predpisov višji;
  - (iii) v skladu z jasnim pogajalskim mandatom naj poskrbi, da bo v sporazum vključena zaščitna klavzula, ki se bo uporabila, če bo zaradi porasta uvoza določenega blaga domači proizvodnji grozila velika škoda, s posebnim poudarkom na proizvodnji živil, energijsko intenzivnih sektorjih in sektorjih, kjer prihaja do selitve virov CO<sub>2</sub>, sektorju surovin ter kovinski in kemični proizvodnji v EU;
  - (iv) upošteva naj, da je EU največje trgovinsko območje v svetovnem merilu, zato je v njenem velikem interesu, da v visoko specializiranem sektorju storitev, na primer na področjih inženirskih in drugih strokovnih storitev ter telekomunikacijskih, finančnih in prometnih storitev, ravna ofenzivno;
  - (v) trg storitev naj odpre na osnovi „hibridnih“ seznamov, in sicer pozitivnega seznama, na katerem so izrecno navedene storitve, ki jih lahko ponudijo tuja podjetja, nove storitve so izključene, hkrati pa se zagotavlja, da se morebitne klavzule o mirovanju ali zaskočne klavzule (ratchet clauses) uporabljajo samo pri določbah o nediskriminaciji, da omogočajo dovolj prožnosti, da bo lahko javnost spet prevzela nadzor nad storitvami splošnega gospodarskega pomena, in da se pri tem upošteva tudi pojav novih in inovativnih storitev, ter negativnega seznama za nacionalno obravnavo;
  - (vi) upošteva naj, da bi bilo treba na pogajanjih temeljito obravnavati in

odpraviti sedanje omejitve pri pomorskih in letalskih prevoznih storitvah evropskih podjetij na podlagi ameriške zakonodaje, kot so zakon o trgovski mornarici (Jonesov akt), zakon o tujem poglobljanju dna plovnihi poti, zvezni zakon o letalstvu in ameriški zakon o kabotaži v zračnem prometu, tudi v povezavi s kapitalskimi omejitvami za tuje lastništvo letalskih družb, ki resno omejujejo dostop družb EU do trga, pa tudi inovacije v ZDA;

- (vii) opre naj se na skupno izjavo, ki izraža jasno namero pogajalcev, da bodo iz področja uporabe TTIP izključili sedanje in prihodnje storitve splošnega pomena ter storitve splošnega gospodarskega pomena (kar zajema oskrbo z vodo, zdravstvo, sisteme socialne varnosti in izobraževanje, a ni omejeno nanje), tako da bodo nacionalni in lokalni organi obdržali popolno pravico do uvajanja, sprejemanja, ohranjanja in odpravljanja vseh ukrepov, povezanih z naročanjem, organizacijo, financiranjem in zagotavljanjem javnih storitev, kakor je določeno v pogodbah, pa tudi v pogajalskem mandatu EU; ta izključitev bi morala veljati ne glede na to, kako se storitve zagotavljajo in financirajo;
- (viii) močno naj si prizadeva za vzajemno priznavanje strokovnih kvalifikacij, zlasti z oblikovanjem pravnega okvira z zveznimi državami, ki imajo na tem področju regulativna pooblastila, da bi lahko strokovnjaki iz EU in ZDA delovali na obeh straneh Atlantika, prav tako pa bi olajšali mobilnost vlagateljev, strokovnjakov, visoko usposobljenih delavcev in tehnikov med EU in ZDA v sektorjih, ki jih zajema TTIP;
- (ix) upošteva naj, da je poenostavitev vizumskih postopkov za evropske ponudnike storitev in blaga osrednji element za izkoriščanje sporazuma, prav tako pa naj na pogajanjih poveča politični pritisk na ZDA, da bi zagotovila popolno vizumsko vzajemnost in enako obravnavo vseh državljanov držav članic EU brez diskriminacije pri vstopu v ZDA;
- (x) pogajanja o dostopu do trga finančnih storitev naj združi s približevanjem finančnih predpisov na najvišji ravni, da se omogoči uvedba in združljivost predpisov, potrebnih za okrepitev finančne stabilnosti, zagotavljanje zadostnega varstva potrošnikov finančnih proizvodov in storitev ter podporo potekajočih prizadevanj za sodelovanje v drugih mednarodnih forumih, kot sta Baselski odbor za bančni nadzor in Odbor za finančno stabilnost; zagotovi naj, da prizadevanja za sodelovanje ne bodo omejevala regulativne in nadzorne suverenosti EU in držav članic, tudi njihove pravice, da prepovedo določene finančne proizvode in dejavnosti;
- (xi) vzpostavi naj okrepljeno sodelovanje med EU, državami članicami in ZDA, ki bo vključevalo mehanizme za učinkovitejše mednarodno sodelovanje, s katerim bi postavili višje svetovne standarde za boj proti finančnemu in davčnemu kriminalu in korupciji;
- (xii) zagotovi naj, da pravni red EU na področju zasebnosti podatkov ne bo ogrožen zaradi liberalizacije pretoka podatkov, zlasti na področju e-trgovine in finančnih storitev, pri čemer naj upošteva relevantnost pretoka podatkov, ki je hrbtenica čezatlantske trgovine in digitalnega



gospodarstva; kot osrednjo točko naj vključi celovito in nedvoumno horizontalno samostojno določbo, temelječo na členu XIV Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (GATS), ki bo v celoti izvzemala obstoječi in prihodnji pravni okvir EU za varstvo osebnih podatkov iz sporazuma brez vsakršnega pogojevanja, da mora biti skladna z drugimi deli sporazuma TTIP; o določbah, ki se nanašajo na tok osebnih podatkov, naj se pogaja samo, če se na obeh straneh Atlantika v celoti uporabljajo in spoštujejo pravila EU o varstvu podatkov, pri tem pa naj sodeluje z ZDA, da bi tretje države po vsem svetu spodbudili k sprejetju podobnih visokih standardov varstva podatkov;

- (xiii) upošteva naj, da bi utegnila biti privolitev Evropskega parlamenta h končnemu sporazumu TTIP ogrožena, če ne bodo povsem opuščene dejavnosti vsesplošnega množičnega nadzora in če ne bo najdena primerna rešitev za pravico do zasebnosti podatkov državljanov EU, vključno z upravnimi in pravnimi sredstvi, kot je navedeno v odstavku 74 zgoraj omenjene resolucije Parlamenta z dne 12. marca 2014<sup>1</sup>;
- (xiv) zagotovi naj, da bo zaupanje med EU in ZDA, ki je zelo uplahnelo zaradi škandalov z množičnim nadzorom, hitro in v celoti obnovljeno;
- (xv) vključi naj ambiciozno poglavje o konkurenci, ki bo zagotovilo ustrezno spoštovanje evropske zakonodaje o konkurenci, zlasti v digitalnem svetu; zagotovi naj, da bodo lahko zasebne družbe pošteno tekmovali z družbami v državni lasti ali pod državnim nadzorom; zagotovi naj, da bodo državne subvencije zasebnim podjetjem regulirane in da bo zanje veljal pregleden nadzorni sistem;
- (xvi) pozove naj k svobodni konkurenci in razvoju digitalnega gospodarstva, ki je po svoji naravi sicer svetovno, vendar ima glavni oporišči v EU in ZDA; v pogajanjih naj poudari, da mora biti digitalno gospodarstvo osrednji element čezatlantskega trga, ki bo spodbudil rast svetovnega gospodarstva in še nadalje odprl svetovne trge;
- (xvii) upošteva naj, da je v zvezi s storitvami informacijske družbe in telekomunikacijskimi storitvami zlasti pomembno, da se v sporazumu TTIP zagotovijo enaki konkurenčni pogoji ter enakopraven in pregleden dostop do trga ZDA za storitvena podjetja iz EU, temelječ na vzajemnosti, ter da se ponudnike storitev iz ZDA obveže, da bodo pri nudenju storitev v Evropi ali evropskim potrošnikom spoštovali vse ustrezne industrijske in varnostne standarde ter potrošniške pravice;
- (xviii) s pravno zavezujočo splošno klavzulo, ki bo veljala za celoten sporazum, naj ob popolnem spoštovanju konvencije Unesca o zaščiti in spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja zagotovi, da bosta podpisnici obdržali pravico do sprejemanja ali ohranjanja vseh ukrepov (zlasti tistih regulativne in/ali finančne narave) v zvezi z varstvom ali spodbujanjem kulturne in jezikovne raznolikosti, v skladu z ustreznimi členi, kakor so določeni v Pogodbi o delovanju Evropske unije, pa tudi s svobodo in

---

<sup>1</sup> Sprejeta besedila, P7\_TA(2014)0230.

pluralnostjo medijev, ne glede na tehnologijo ali distribucijsko platformo, ki se uporablja, in ob upoštevanju dejstva, da mandat, ki so ga Evropski komisiji podelile države članice, izrecno izključuje avdiovizualne storitve;

- (xix) navede naj, da nič v sporazumu ne bo vplivalo na zmožnost EU ali njenih držav članic za subvencioniranje ali nudenje finančne podpore za kulturno industrijo, pa tudi za kulturne, izobraževalne, avdiovizualne in tiskovne storitve;
- (xx) potrdi naj, da obveznosti po tem sporazumu ne bodo posegale v sistem enotne cene knjige ter oblikovanje cen časnikov in revij;
- (xxi) s splošno določbo naj zagotovi pravico držav članic EU do sprejetja ali ohranitve ukrepov za zagotavljanje vseh izobraževalnih in kulturnih storitev, ki so nepridobitne narave in/ali se delno ali povsem financirajo z javnimi sredstvi ali kakršno koli državno podporo, in naj tudi zagotovi, da bodo zasebno financirani tuji ponudniki izpolnjevali iste kakovostne in akreditacijske zahteve kot domači;
- (xxii) poskrbi naj, da bo glede na zelo velik interes Evropskih podjetij, zlasti MSP, za nediskriminatorni dostop do tega trga v ZDA na zvezni in podzvezni ravni, na primer za gradbene storitve, gradbeništvo, prometno in energetska infrastrukturo ter blago in storitve, zagotovljen ambiciozen pristop k poglavju o javnih naročilih, pri čemer pa je treba zagotoviti skladnost poglavja z novima direktivama EU o javnih naročilih in koncesijah, da bi v skladu z načelom vzajemnosti odpravili velik razkorak, ki trenutno vlada v odprtosti trgov javnih naročil na obeh straneh Atlantika, in sicer z bistvenim odprtjem trga ZDA (ki ga še vedno ureja zakon Buy American iz leta 1933) na zvezni in podzvezni ravni, pri tem pa se opirali na zaveze, sprejete v Sporazumu o javnih naročilih, in umikom omejitev, ki trenutno veljajo na zvezni, državni in lokalni ravni v ZDA; vzpostavi naj tudi mehanizme, ki bodo zagotavljali, da se bodo zaveze, ki jih sprejmejo zvezni organi ZDA, spoštovale na vseh političnih in upravnih ravneh;
- (xxiii) naj, da bi oblikovali odprte, nediskriminatorne in predvidljive postopkovne zahteve, ki bi družbam iz EU in ZDA, zlasti MSP, pri potegovanju za javna naročila zagotavljale enakopraven dostop, zagotovi, da bodo ZDA povečale preglednost postopka presoje, ki se uporablja na njihovem ozemlju;
- (xxiv) spodbuja naj sodelovanje med EU in ZDA na mednarodni ravni, da se uveljavijo skupni standardi trajnosti za javna naročila na vseh zveznih in podzveznih ravneh vlade, med drugim pri izvajanju nedavno revidiranega sporazuma o vladnih naročilih; spodbuja naj tudi sprejetje in upoštevanje standardov družbene odgovornosti podjetij, ki bi temeljili na smernicah Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) za večnacionalne družbe;
- (xxv) zagotovi naj, da bodo zvezne države ZDA vključene v pogajalski proces, da bi dosegli pomembne rezultate pri odpiranju trga javnih naročil v ZDA

za podjetja iz EU;

- (xxvi) glede javnih naročil naj se zaveda občutljive narave področij obrambe in varnosti, in naj upošteva cilje, ki so jih določili voditelji držav in vlad na zasedanju Sveta za obrambo leta 2013 za spodbujanje oblikovanja evropskega varnostnega in obrambnega trga ter tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB);
  - (xxvii) zagotovi naj, da bodo pogajanja o pravilih o poreklu usmerjena v uskladitev pristopov EU in ZDA ter v oblikovanje učinkovitih pravil o poreklu, s čimer bi preprečili, da bi drugi sporazumi spodkopali pravila o poreklu; pogajanja naj vzame kot priložnost za premik v smeri skupnih standardov za obvezno označevanje porekla proizvodov; glede na to, da so bila sklenjena pogajanja o celovitem gospodarskem in trgovinskem sporazumu (CETA) med EU in Kanado in da utegne biti prostotrgovinski sporazum med EU in Mehiko nadgrajen, bo treba razmisliti o kumulaciji in področju njene uporabe; kljub temu naj upošteva, da je namen sporazuma TTIP olajšati trgovino s proizvodi, izdelanimi v ZDA in EU, ne pa omogočiti uvoza proizvodov iz tretjih držav, zato bo treba v posameznih primerih razmisliti o izključitvi nekaterih proizvodov, občutljivim panogam pa bi bilo treba omogočiti izključitev iz vseh vrst kumulacije;
  - (xxviii) zagotovi naj, da bo TTIP odprt sporazum, in poišče načine, na katere bo mogoče o dogodkih bolje obveščati pomembne partnerje, ki jih pogajanja o TTIP zanimajo zaradi sporazuma o carinski uniji z EU ali ZDA;
- (c) glede regulativnega sodelovanja, skladnosti in netarifnih ovir:
- (i) zagotovi naj, da bo poglavje o regulativnem sodelovanju spodbujalo pregledno, učinkovito, konkurenčnosti naklonjeno gospodarsko okolje z določanjem in preprečevanjem morebitnih prihodnjih netarifnih ovir za trgovino, ki nesorazmerno vplivajo na MSP, ter olajševanjem trgovine in naložb ob hkratnem razvijanju in zagotavljanju najvišje ravni zaščite v zakonodaji na področju zdravja in varnosti v skladu s previdnostnim načelom iz člena 191 PDEU, potrošnikov, dela, okolja in dobrega počutja živali ter kulturne raznolikosti, ki obstaja v EU; ob popolnem spoštovanju regulativne neodvisnosti naj podpira oblikovanje strukturiranega dialoga in sodelovanje med regulatorji, in sicer na čim bolj pregleden način in ob sodelovanju deležnikov; vključi naj horizontalna pravila o regulativni skladnosti in preglednosti, da bi oblikovali in začeli izvajati učinkovite, stroškovno ugodne in bolj združljive predpise za blago in storitve; pogajalci na obeh straneh morajo – na podlagi večletnih pogovorov na različnih forumih, tudi v čezatlantskem ekonomskem svetu in forumu za regulativno sodelovanje na visoki ravni – opredeliti in temeljito pojasniti, kateri tehnični postopki in standardi so bistveni in se ne smejo ogroziti, kateri so lahko umeščeni v skupni pristop, katera so področja, kjer je zaželeno medsebojno priznavanje na podlagi skupnih visokih standardov in zanesljivega sistema tržnega nadzora, in katera so tista, kjer je mogoča samo boljša izmenjava informacij, s čimer naj zagotovi tudi, da ne bo vpliva na standarde, ki jih je treba določiti na področjih, na katerih se zakonodaje ali standardi v ZDA

zelo razlikujejo od tistih v EU, na primer pri izvajanju veljavne (okvirne) zakonodaje (npr. uredba REACH) ali sprejemanju novih zakonov (npr. kloniranje), ali na prihodnje opredelitve, ki vplivajo na raven zaščite (npr. kemikalije, ki motijo delovanje endokrinih žlez); zagotovi naj, da nobene določbe o regulativnem sodelovanju v TTIP ne bodo določile procesnih zahtev za sprejetje aktov Unije, na katere se nanaša, niti iz njih ne bodo izhajale izvršljive pravice v zvezi s tem;

- (ii) pogajanja o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih ter ukrepih glede tehničnih ovir v trgovini naj opre na ključna načela iz večstranskih sporazumov o teh ukrepih, prav tako pa naj zaščiti evropske sanitarne in fitosanitarne standarde in postopke; v prvi vrsti naj se osredotoči na ukinitve ali bistveno zmanjšanje precej obremenjujočih sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, tudi s tem povezanih uvoznih postopkov; zagotovi naj predvsem, da se predhodna odobritev, obvezni protokoli ali predcarinski pregledi ne bodo uveljavljali kot trajni uvozni ukrepi; poveča naj preglednost in odprtost, doseže vzajemno priznavanje enakovrednih standardov, zagotovi izmenjavo primerov najboljše prakse, okrepi dialog med regulatorji in deležniki ter sodelovanje v mednarodnih organih za določanje standardov; v pogajanjih o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih ter ukrepih glede tehničnih ovir v trgovini naj zagotovi, da visoki standardi, ki zagotavljajo varnost hrane ter zaščito življenj oziroma zdravja ljudi, živali ali rastlin v EU, ne bodo nikakor ogroženi;
- (iii) prizna naj, da na področjih, na katerih imajo EU in ZDA zelo različna pravila, dogovor ne bo dosežen, na primer pri javnih storitvah zdravstvenega varstva, gensko spremenjenih organizmih, uporabi hormonov v govedoreji, uredbi REACH in njenem izvajanju ter kloniranju živali za rejo, zato naj se o teh vprašanjih ne pogaja;
- (iv) spodbudi naj stran ZDA, da umakne prepoved uvoza govejega mesa iz EU;
- (v) kar zadeva poglavje o horizontalnem regulativnem sodelovanju, naj spodbuja dvostransko sodelovanje med regulativnimi organi, da bi preprečili nepotrebno odstopanje, zlasti ko gre za nove tehnologije in storitve, saj bo to koristilo evropski in ameriški konkurenčnosti in izbiri potrošnikov; to naj doseže z boljšo izmenjavo informacij, prav tako pa naj izboljša sprejemanje in izvajanje mednarodnih instrumentov, ob upoštevanju načela subsidiarnosti in na podlagi uspešnih mednarodnih izkušenj, kot so standardi ISO ali delo v Svetovnem forumu za usklajevanje pravilnikov o vozilih (WP.29) pod okriljem Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UNECE); ne pozabi naj, da bi bilo priznavanje enakovrednosti največjega možnega števila predpisov o varnosti vozil na podlagi preverjene enakovredne ravni zaščite eden od najpomembnejših dosežkov sporazuma; uveljavi naj, da bo predhodna ocena učinka regulativnega akta poleg učinka na trgovino in naložbe merila tudi vpliv na potrošnike in okolje; spodbuja naj regulativno usklajevanje, ne da bi s tem ogrožal legitimne regulativne in politične cilje ter pristojnosti zakonodajalcev EU in ZDA;
- (vi) prizadeva si naj za nadaljnje zagotavljanje visoke stopnje varnosti proizvodov v Uniji in odpravo nepotrebne podvajanja preskušanja, ki

povzroča tratenje sredstev, zlasti za proizvode z nizkim tveganjem;

- (vii) naj obravnava carinska vprašanja, ki presegajo pravila iz sporazuma STO o lažšanju trgovine, in poudari, da si je treba, da bi dosegli dejansko odpravo upravnih ovir, prizadevati za kar največjo stopnjo regulativne usklajenosti glede carin ter politik in praks, povezanih z mejami;
- (viii) v kontekstu prihodnjega regulativnega sodelovanja naj jasno opredeli, kateri ukrepi zadevajo tehnične ovire v trgovini ter dvojno ali odvečno upravno breme in formalnosti in kateri so povezani s temeljnimi standardi in ureditvami oziroma postopki, namenjenimi cilju javne politike;
- (vix) v celoti naj spoštuje uveljavljene regulativne sisteme na obeh straneh Atlantika, pa tudi vlogo Evropskega parlamenta v procesu odločanja EU in demokratični nadzor, ki ga opravlja v zvezi z regulativnim procesom EU, ko se oblikuje okvir za prihodnje sodelovanje, hkrati pa naj skrbi za kar največjo preglednost in uravnoteženo sodelovanje deležnikov v posvetih, ki se organizirajo med oblikovanjem predlogov ureditve, pri čemer se ne sme zavlačevati evropskega zakonodajnega postopka; naj določi vlogo, sestavo in pravni status Sveta za regulativno sodelovanje, pri čemer mora upoštevati, da bi vsako neposredno in obvezno izvajanje njegovih priporočil predstavljalo kršitev zakonodajnih postopkov, ki jih predpisujejo pogodbe; naj prav tako poskrbi, da bodo nacionalni, regionalni in lokalni organi lahko še zmeraj v celoti sprejemali lastno politiko, zlasti socialno in okoljsko;

(d) glede pravil:

- (i) pogajanja o dostopu do trga in regulativnem sodelovanju naj združi z oblikovanjem ambicioznih pravil in načel, pri tem pa upošteva, da ima vsak steber posebej občutljiva področja, med drugim na področjih trajnostnega razvoja, energetike, malih in srednjih podjetij, naložb in družb v lasti države;
- (ii) zagotovi naj, da bo poglavje o trajnostnem razvoju zavezujoče in izvršljivo ter namenjeno popolni in učinkoviti ratifikaciji, izvajanju in uveljavljanju osmih temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela in njihove vsebine, agende za dostojno delo Mednarodne organizacije dela in temeljnih mednarodnih okoljskih sporazumov; določbe morajo biti usmerjene k dodatnemu povečanju zaščite z delovnimi in okoljskimi standardi; ambiciozno poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju mora vključevati tudi pravila o družbeni odgovornosti podjetij, ki bi temeljila na smernicah OECD za večnacionalne družbe, ter jasno strukturiranim dialogom s civilno družbo;
- (iii) zagotovi naj, da delovni in okoljski standardi ne bodo omejeni na poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju, ampak v enaki meri upoštevani tudi na drugih področjih sporazuma, kot so naložbe, trgovina s storitvami, regulativno sodelovanje in javna naročila;
- (iv) poskrbi naj za izvršljivost delovnih in okoljskih standardov na osnovi izkušenj z obstoječimi prostotrgovinskimi sporazumi EU in ZDA ter

nacionalno zakonodajo; zagotovi naj, da se bo za izvajanje delovnih določb ter za njihovo spoštovanje uporabljal učinkovit postopek spremljanja, ki vključuje socialne partnerje in predstavnike civilne družbe, pa tudi splošni mehanizem za reševanje sporov, ki velja za celoten sporazum;

- (v) ob popolnem upoštevanju nacionalne zakonodaje naj zagotovi, da bodo imeli zaposleni v čezatlantskih družbah, ki so registrirane v skladu z zakonodajo držav članic EU, dostop do informacij in možnost posvetovanja v skladu z direktivo o evropskem svetu delavcev;
- (vi) poskrbi naj, da se bo gospodarski, zaposlitveni, družbeni in okoljski vpliv sporazuma TTIP preučil tudi s temeljito in objektivno predhodno oceno učinka na vzdržnost trgovine, pri čemer se bo v celoti spoštovala direktiva EU o oceni učinka na vzdržnost trgovine, v postopku pa bodo jasno in strukturirano sodelovali vsi ustrezni deležniki, tudi civilna družba; poziva Komisijo, naj za vsako državo članico opravi poglobljeno primerjalno oceno učinka ter oceni konkurenčnost sektorjev EU s sektorji v ZDA, da bi pripravila projekcije o zmanjšanju oziroma povečanju števila delovnih mest v prizadetih sektorjih držav članic, pri čemer bi se lahko stroški prilagoditve delno pokrili s sredstvi EU in držav članic;
- (vii) ohrani naj cilj, da se bo posebno poglavje namenilo energiji, vključno z industrijskimi surovinami; zagotovi naj, da bosta strani med pogajanja preučili načine za spodbujanje energetskega izvoza, da bi tako sporazum TTIP odpravil vse še obstoječe omejitve izvoza goriva, vključno z zemeljskim plinom in surovo nafto, med trgovinskima partnerjema, s čimer bi ustvarili konkurenčen, pregleden in nediskriminatoren energetski trg in podprli diverzifikacijo energetskih virov, prispevali k varnosti oskrbe in spodbudili znižanje cen, obenem pa poudarja, da mora poglavje o energiji vsebovati jasna zagotovila, da okoljski standardi in cilji podnebnih ukrepov EU ne bodo ogroženi; naj spodbuja sodelovanje med EU in ZDA, da bi odpravili davčne olajšave za gorivo v komercialnem letalstvu v skladu z zavezami G20 glede postopne ukinitve subvencij za fosilna goriva;
- (viii) zagotovi naj, da noben sporazum ne bo posegal v pravico partnerjev, da določata in urejata področje raziskovanja, izkoriščanja in pridobivanja virov energije, in da se bo po odločitvi za izkoriščanje nekega vira uveljavilo načelo nediskriminacije; ne pozabi naj, da v skladu s previdnostnim načelom nobena določba v sporazumu ne sme spodkopavati zakonitih nediskriminatornih demokratičnih odločitev v zvezi s proizvodnjo energije; zagotovi naj, da se bo dostop do surovin in energije enakopravno zagotavljal podjetjem iz EU in ZDA in da se bodo spoštovali tudi standardi kakovosti za energetske proizvode, vključno s tistimi, ki se nanašajo na vpliv na emisije CO<sub>2</sub>, na primer standard, določen v direktivi o kakovosti goriv;
- (ix) zagotovi naj, da bo sporazum TTIP naklonjen uporabi in pospeševanju zelenega blaga in storitev, tudi z olajševanjem njihovega razvoja, in poenostavitvi njihovega uvoza in izvoza, saj bo mogoče tako izkoristiti velike možnosti za okoljski in gospodarski dobiček, ki jih ponuja čezatlantsko gospodarstvo, in dopolniti potekajoča plurilateralna pogajanja

o sporazumu o zelenem blagu, s katerim bi prispevali k boju proti globalnemu segrevanju in ustvarili nova delovna mesta v zelenem gospodarstvu;

- (x) poskrbi naj, da bo sporazum TTIP služil kot forum za razvoj ambicioznih in zavezujočih skupnih standardov trajnosti pri proizvodnji energije, ob nenehnem upoštevanju in spoštovanju obstoječih standardov obeh strani, na primer iz direktiv EU o označevanju z energijskimi nalepkami in o okoljsko primerni zasnovi, prav tako pa naj poišče načine za izboljšanje sodelovanja na področju energetskih raziskav, razvoja in inovacij ter spodbujanja nizkoogljične in okolju prijazne tehnologije;
- (xi) zagotovi naj, da bo TTIP prispeval k trajnostnemu upravljanju ribolovnih virov, zlasti s sodelovanjem med podpisnicama pri boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;
- (xii) zagotovi naj, da bo sporazum TTIP vseboval posebno poglavje o malih in srednjih podjetjih, ki bo temeljil na skupni predanosti obeh pogajalskih strani in bo usmerjen v ustvarjanje novih priložnosti za evropska mala in srednja podjetja (vključno z mikropodjetji) v ZDA, na podlagi dejanskih izkušenj, o katerih poročajo izvozniki MSP, na primer z odpravo zahtev za dvojno potrjevanje, z oblikovanjem spletnega informacijskega sistema o različnih ureditvah in primerih najboljše prakse, z olajšanje dostopa MSP do sistemov podpore, z uvedbo hitrih postopkov na mejah in z odpravo najvišjih tarif, ki še obstajajo; uvesti bi moral tudi mehanizme, s katerimi bi obe strani skupaj spodbujali sodelovanje malih in srednjih podjetij v čezatlantski trgovini in naložbah, na primer s skupno enotno točko zanje, pri ustanovitvi katere bi imeli pomembno vlogo deležniki MSP, na točki pa bi bilo mogoče dobiti posebne informacije, potrebne za izvoz, uvoz ali naložbe v ZDA, vključno z informacijami o carinah, davkih, predpisih, carinskih postopkih in tržnih priložnostih;
- (xiii) poskrbi naj, da bo sporazum TTIP vseboval celovito poglavje o naložbah, vključno z določbami o dostopu do trga in določbami o zaščiti naložb, ki bodo priznavale, da je mogoče z dostopom do kapitala spodbujati zaposlovanje in rast; poglavje o naložbah bi moralo zagotoviti enakopravno obravnavo pri ustanavljanju evropskih in ameriških podjetij na ozemlju druge strani ter obenem upoštevati občutljivo naravo nekaterih specifičnih sektorjev; ti bi morali poskrbeti, da bo Evropa še v večji meri postala cilj naložb, povečati zaupanje za naložbe iz EU v ZDA, prav tako pa obravnavati obveznosti in naloge vlagateljev, med drugim z uporabo načel OECD za večnacionalne družbe in načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah kot primerjalno merilo;
- (xiv) zagotovi naj, da bodo določbe o zaščiti naložb zajemale le obdobje po ustanovitvi in se osredotočale na nacionalno obravnavo, državo z največjimi ugodnostmi, pravično in enakopravno obravnavo ter zaščito pred posredno in neposredno razlastitvijo, vključno s pravico do hitrega, ustreznega in učinkovitega nadomestila; standardi zaščite in opredelitve vlagateljev in naložb bi morali biti s pravnega vidika oblikovani natančno in varovati pravico do upravljanja v splošnem interesu, pojasniti pomen posredne

razlastitve in preprečevati neupravičene ali neresne zahtevke; prost pretok kapitala bi moral biti skladen z določbami iz Pogodbe o EU in vključevati časovno neomejeno bonitetno izjemo v primeru finančne krize;

- (xv) zagotovi naj, da bodo tuji vlagatelji obravnavani pravično, hkrati pa ne bodo uživali večjih pravic kot domači vlagatelji; prav tako naj zamenja sistem reševanja sporov med vlagatelji in državami z novim sistemom, za katerega bodo veljala demokratična načela in preglednost, pri katerem bodo morebitne primere na javnih obravnavah pregledno obravnavali javno imenovani, neodvisni strokovni sodniki; nov sistem naj zajema pritožbeni mehanizem, ki zagotavlja doslednost sodnih odločitev, spoštuje pristojnost sodišč v EU in državah članicah, in zagotavlja, da zasebni interesi ne bodo spodkopavali ciljev javne politike;
  - (xvi) zagotovi naj, da bo sporazum TTIP vseboval ambiciozno, uravnoteženo in sodobno poglavje o pravicah intelektualne lastnine in natančno določenih področjih teh pravic, ki bo vključevalo priznavanje in okrepljeno zaščito geografskih označb, pri čemer bo zaščita pravična in učinkovita ter ne bo ovirala potrebe EU po reformi sistema avtorskih pravic in bo zagotavljala ustrezno ravnovesje med pravicami intelektualne lastnine in interesom javnosti, zlasti ko gre za potrebo po ohranitvi dostopa do cenovno dostopnih zdravil ob nadaljnji podpori prožnosti iz sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (TRIPS);
  - (xvii) kot izjemno pomembno naj obravnava, da EU in ZDA ostaneta prek obstoječih mednarodnih organov predani in vključeni v razprave o svetovni večstranski harmonizaciji patentov, zato svari pred tem, da bi se v TTIP poskusile vključiti določbe o materialnem patentnem pravu, zlasti v zvezi z vprašanji o možnostih patentiranja in obdobjih odloga;
  - (xviii) zagotovi naj, da poglavje o pravicah intelektualne lastnine ne bo vsebovalo določb o odgovornosti spletnih posrednikov ali kazenskih sankcijah kot orodju uveljavljanja, saj jih je Parlament že zavrnil, vključno s predlaganim sporazumom ACTA;
  - (xix) zagotovi naj popolno priznavanje in močno pravno zaščito geografskih označb EU ter ukrepe za obravnavo nepravilne uporabe, zavajajočih informacij in praks; zagotovi naj označevanje, sledljivost in pristen izvor teh proizvodov za potrošnike in zaščito strokovnega znanja proizvajalcev, saj gre za pomemben element uravnoteženega sporazuma;
- (e) glede preglednosti, sodelovanja civilne družbe ter obveščanja javnosti in političnega ozaveščanja:
- (i) še naprej naj si prizadeva za večjo preglednost pogajanj, tako da se širši javnosti omogoči vpogled v več pogajalskih predlogov, prav tako pa naj začne izvajati priporočila Evropskega varuha človekovih pravic, zlasti v zvezi s pravili o dostopu javnosti do dokumentov;
  - (ii) ta prizadevanja za preglednost naj pretvori v oprijemljive praktične rezultate, med drugim tako, da se z ZDA dosežejo dogovori o izboljšanju



preglednosti, tudi o dostopu do vseh pogajalskih dokumentov za poslance Evropskega parlamenta, vključno s konsolidiranimi besedili, hkrati pa se ohrani ustrezna zaupnost, da bodo lahko poslanci Parlamenta in države članice razvili konstruktivno razpravo z deležniki in javnostjo; zagotovi naj, da bosta obe pogajalski strani utemeljili vsakršno zavrnitev razkritja pogajalskega predloga;

- (iii) spodbuja naj še tesnejše sodelovanje z državami članicami, odgovornimi za pogajalski mandat, na podlagi katerega je Evropska komisija začela pogajanja z ZDA, da bodo dejavno udeležene v boljšem obveščanju o področju uporabe sporazuma in njegovih morebitnih koristih za evropske državljanke, kakor je navedeno v sklepih Sveta z dne 20. marca 2015, ter da se bo začela široka in na dejstvih temelječa razprava o TTIP v Evropi, med katero bodo obravnavani upravičeni zadržki glede tega sporazuma;
  - (iv) poglobi naj stalne in pregledne odnose z najrazličnejšimi deležniki v celotnem pogajalskem procesu; spodbuja naj vse deležnike, da bodo dejavno sodelovali in predlagali pobude ter posredovali informacije, pomembne za pogajanja;
  - (v) spodbuja naj države članice, naj v skladu z ustavnimi obveznostmi vključijo nacionalne parlamente, naj državam članicam zagotovi vso potrebno podporo za uresničitev te naloge in naj okrepi obveščanje nacionalnih parlamentov, da bodo ustrezno obveščeni o pogajanjih, ki potekajo;
  - (vi) prizadeva naj si za tesnejše stike in še tesnejši, strukturiran dialog s Parlamentom, ki bo še naprej pozorno spremljal pogajalski proces, prav tako pa naj sodeluje s Komisijo, državami članicami, kongresom ZDA in njihovo administracijo, pa tudi z deležniki na obeh straneh Atlantika, da bi zagotovil izid, ki bo koristen za državljane EU in ZDA, pa tudi širše;
  - (vii) zagotovi naj, da bo TTIP in njegovo prihodnje izvajanje spremljalo poglobljanje čezatlantskega parlamentarnega sodelovanja na podlagi in ob uporabi izkušenj, pridobljenih pri dialogu čezatlantskih zakonodajalcev, kar bi v prihodnosti privedlo do širšega in močnejšega političnega okvira za razvoj skupnih pristopov, okrepitev strateškega partnerstva in izboljšanje globalnega sodelovanja med EU in ZDA;
3. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo s priporočili Evropskega parlamenta posreduje Komisiji ter v vednost Svetu, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in kongresu ZDA.